

Avrupa'da Çevrenin Mevcut Durumu ve Görünümü 2005 Yönetici özeti

Avrupa'daki iyileştirmeler, yerel tercihler, küresel etkiler

Avrupalılar için çevre değerlidir — Eurobarometer anketleri büyük bir çoğunluğun (%70'in üzeri) karar vericilerin çevreyle ilgili, ekonomik ve sosyal politikalara eşit ağırlık vermelerini istediklerini göstermektedir. Birey olarak Avrupalılar çevreyle ilgili bir miktar eylemde bulunmaya hazırdırlar ve çevreyle ilgili düşük maliyetli veya hiçbir maliyeti olmayan tercihler konusunda daha bilgili olsalar daha fazla şey yaparlardı. Ayrıca, diğer vatandaşlarının da aynı şekilde davrandığını bilmek de onların şu anda yaptıklarından daha fazlasını yapmalarını sağladı.

Son 30 yıl içinde Avrupa'da çevrenin iyileştirilmesi için çok şey yapılmıştır. Çoğu benzindeki kurşun ortadan kaldırılmıştır. Ozonu tüketen kloroflorokarbonlar (CFC'ler) kullanımdan kaldırılmıştır. Karayolu ulaşımından kaynaklanan azot oksit emisyonları, katalitik dönüştürücülerin geliştirilmesiyle yaklaşık %90 azaltılmışlardır. Elektrik üretiminden kaynaklanan sülfür dioksit emisyonları, baca gazı desülfürizasyon teknolojilerinin kullanımı ile açık bir şekilde düşüş göstermiştir.

Kentsel atık suyun giderek daha fazla arıtılması Avrupa'nın nehirleri, gölleri ve haliçlerinin kirlenmeden kurtulmasına olanak vermektedir. Avrupa Birliği'nde koruma altında olarak tanımlanan doğal bölgelerin alanı artık bütün alanın %18'ine karşılık gelmekte olup, ekosistemleri sürdürmeye ve biyolojik çeşitliliği korumaya yardımcı olmaktadır. Ormanlarda az da olsa bir artış görülmekte olup bazı bölgelerde eskiye göre daha yüksek bir oranda ağaçlanma vardır. Bunlar ve pek çok diğer ilerleme kişilerin sağlığı ve yaşam kalitesi için avantajlar anlamına gelmektedir.

Ancak gelecek için önemli zorluklar devam etmektedir. Bunlardan en acili, etkilerinin gitgide daha çok sık rastlanan aşırı hava olayları, bölgesel su sıkıntıları ve kutup buzlarının erimesi ile bariz olduğu düşünülen iklim değişikliğidir. Çevreyle ilgili diğer öncelikler sağlık ve çevre üzerindeki etkileri azaltmak üzere hava kirlenmesi ve kimyasalların düzenlenmesi; toprağın verimli bir kaynak ve biyolojik çeşitlilik

için bir rezervuar olarak korunması; tatlı su kalitesi ve miktarının iyileştirilmesi ve okyanusların sağlıklı olmasının sağlanmasıdır. Özellikle okyanuslar, bağımlı olduğumuz pek çok ekolojik mal ve hizmeti sürdüren ekosistemlerdir.

Bu zorlukların bir kısmına çözümler, hem gelişmiş hem de yeni gelişmekte olan ekonomilerin kullanmak üzere rekabet ettiği sınırlı ve yenilenemeyen kaynakların bazılarının yerine rüzgar ve güneş enerjisi gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının daha fazla kullanılmasında bulunabilir.

Halen karşılaştığımız çevre sorunlarının pek çoğu Avrupa'nın topraklarını kullanma şekli, ekonomik yapısı ve yaşam biçimlerimizde yatmaktadır. Bunlar değiştirilmesi zor şeylerdir. En önemlisi üretimle ilgili hususlardan tüketimle ilgili hususlara çevreyle ilgili bir kayış olmuştur. Çevre ve sağlık üzerindeki etkileri konusunda daha bilinçli olmanın ne satın aldığımız, nerede yaşadığımız ve çalıştığımız ve nereye seyahat ettiğimiz konusundaki günlük seçimlerimiz üzerinde olumlu etkisi olacaktır.

1990 ile 2002 arasında AB15'te hane başına düşen harcama üçte bir oranında artmıştır. Gelir grupları ve bölgeler arasında önemli farklarla 2030 yılına kadar AB25 içerisinde iki katına çıkacağı tahmin edilmektedir. Gitgide daha fazla küreselleşen bir ekonomide, her yerdeki tüketici seçimleri yalnızca Avrupa'nın çevresini değil, dünyanın pek çok başka yerini de etkilemektedir. Günümüzdeki ve ilerideki olumsuz eğilimlerin ters çevrilmesine yardımcı olabilmek için daha odaklı araştırmayla potansiyel etkilerin daha iyi anlaşılması gerekmektedir.

Kişi başına yaklaşık beş 'küresel hektar' ile AB25'in 'ekolojik ayakizi' — tükettiğimiz kaynakları üretmek ve ürettiğimiz atıkları kabul etmek için gerekli tahmini arazi alanı — Amerika Birleşik Devletleri'ninkinin yaklaşık yarısı olsa da Japonya'nunkinden büyüktür. Ayrıca, Brezilya, Çin veya Hindistan gibi ülkeler için olan ortalamanın iki katından daha fazladır. Daha şimdiden, doğal kaynakların toplam küresel kullanımı her yılki yerine koymadan yaklaşık %20 daha fazladır. Buna, 'faiz yerine sermayeden tüketmek' adı verilmektedir.

Artan kentleşme, terk edilen araziler

Avrupa'nın nüfusunun neredeyse dörtte üçü, toplam AB arazisinin yaklaşık yüzde 10'una karşılık gelen. Bu yönetilebilir görünse de arazinin çoklu kullanım yoğunluğu ve bundan kaynaklanan çatışmaların, Avrupa arazilerinin başlangıçtaki toprak kullanımının gerçekleştiği yerden çok uzaklarda bulunan değerli kısımlarında yansımaları olabilmektedir.

Yakın zamanda yapılan analizler, 1990 ile 2000 yılları arasında 800 000 hektardan fazla doğal olarak verimli arazinin konut, işyeri, mağaza, fabrika ve yollar için yapay yüzeylere dönüştürülerek kıtanın kentsel alanlarına %6 katkıda bulunduğunu göstermektedir. Bu alan Lüksemburg'un yüzölçümünün üç katına eşdeğer olup doğal sermayede önemli bir artışa karşılık gelmektedir. İyi tarım arazilerinin, zaten kentleşmiş arazinin fiyatına kıyasla ucuz kalan fiyatı bu kentsel genişlemeyi etkileyen önemli faktörlerden biridir.

Kısmen hava taşımacılığının ucuzlayan fiyatları, kısmen de Avrupa'nın gitgide zenginleşen ve yaşlanan nüfusunun etkisiyle turizm de hızla büyümeye devam etmektedir. Turizm ayrıca, yüksek derecede inşaat görmüş Akdeniz kıyılarının arka tarafları gibi kıyı yerleşkeleri olmak üzere kentsel genişlemeye de katkıda bulunmaktadır. Kötü planlanmış turizm gelişmesi zaten su sıkıntısı yaşayan bölgelerdeki baskıyı da artırabilir.

Kentsel bölgeler büyüdükçe, etraflarındaki bölgelerden arazi ve su kullanımları da yoğunlaşır. Bu büyüme, yeraltı sularının içme suyu akiferlerine doğal filtrasyonu, sulak alanların korunması ve küçük ölçekli yaygın tarım bölgelerinde bulunan genetik çeşitlilik gibi doğa tarafından ücretsiz olarak sağlandığı varsayılan 'hizmetleri' etkiler. Orman örtüsünün yok olması, yağmur suyunun akışını radikal biçimde değiştirerek sel riski altındaki alanları artırırken çamur kaymaları ve diğer sorunlara yol açabilir.

İklim değişikliği burada

İklim değişikliği sürmekte. Geçtiğimiz 100 yılda Avrupa için ortalama sıcaklıklar 0,95 C° artmış olup, önümüzdeki yüzyılda da 2-6 C° artmaları beklenmektedir. Bazı yerlerde, daha uzun yetiştirme mevsimlerinin tarıma faydası olacaksa da, başka yerlerde ciddi su sıkıntıları ve daha da ciddi (ve daha az tahmin edilebilir) hava koşulları çiftçiliği daha da riskli bir hale getirecektir.

Yükselen deniz suyu sıcaklıkları, deniz yaşamı ve insanlar için zararlı olan toksik fitoplanktonlar olan 'alg' için daha yüksek olasılık anlamına gelmektedir. Besin zincirinin en altında olan zooplanktonlar ve ana besin kaynağı bunlar olan balıklar sıcaklık eğilimlerini izlerler. Aslında, bazı türler daha şimdiden bin kilometre kuzeye göç etmiştir. Kara hayvanları ve bitkileri de göç etmektedir. Ancak maalesef, bazı türler için göç bir seçenek değildir. En yüksek rakımlarda yaşayan Alp türleri için gidecek yer kalmamaya başlamıştır.

Buna yanıt olarak, AB bakanları, ortalama sıcaklıkta uzun süreli küresel artışı endüstri öncesi düzeylerin 2 C° daha fazla olmayacak şekilde sınırlandırma hedefinde mutabakata varmışlardır. Ayrıca, bu hedefe varmak için CO₂ konsantrasyonlarının, bazı gelişmiş ülkelerde sera gazı emisyonlarında 2050 yılına kadar 1990 düzeylerine kıyasla %60-80'lere varan kesintiler gerektirebilecek şekilde 550 ppm'in çok altında stabilizasyonun gerekebileceğini de belirtmişlerdir. Kısa dönemde, AB Emisyon Ticaret Programı ile Avrupa İklim Değişikliği Programı'nı da içeren diğer önlemlerin bir sonucu olarak AB, Kyoto hedeflerini karşılamaya yaklaşmaktadır. Ancak, 1990 düzeylerine göre sera gazı emisyonlarında %15-30 azalma olan orta dönem hedefine ulaşmak daha zor olacaktır.

AÇA'nın senaryo çalışmaları, düşük karbon emisyonlu bir ekonominin anahtarının temel olarak üç önleme bağlı olduğunu göstermektedir: enerji tüketimini

azaltmak, yenilenebilir enerji payını artırmak ve enerji üretimi ile kullanımında enerji verimliliğini özellikle de daha fazla enerji tasarrufu önlemleriyle iyileştirmek. Enerji üretimi için yenilenebilir kaynakların kullanımı giderek artmaktayken, daha fazla nükleer enerji olasılığı çoğu ülkede açık — ve hararetle tartışılan — bir konu olmaya devam etmektedir.

Enerji talep yönetiminde yavaş ilerleme

2000 yılından bu yana, enerji üretiminde elde edilen daha iyi verimlilik ve endüstrinin enerji talebinin azalması, tüketiciler ve hizmet sektörünün yükselen enerji tüketimi ile etkisiz kılınmaktadır. Giderek daha fazla sayıda hanede daha fazla elektrikli alet kullanılmaktadır. Çalışmalar, örneğin bekleme konumunda bırakılan elektrikli aletlerin artık konut elektrik tüketiminin %3–13'üne karşılık geldiğini göstermektedir.

2030'a kadar, Avrupa çapındaki enerji talebinin, GSH için öngörülenden çok daha yavaş olsa da, iklim değişikliğiyle mücadele etmek için olan gereklere göre ters yönde olan %20'ye yakın bir oranda artması beklenmektedir. Enerji verimliliğini artırmak için maliyet etkin önlemler yeterince kullanılmamaktadır. En verimli kombine ısı ve enerji santralleri enerji temini verimliliklerini artırabilir. Karbon yakalama ve depolama bir geçiş teknolojisi görevini yapabilir. Binalar, araçlar ve tüketim malları için pazar esaslı araçlar ve düzenlemeler tarafından belirlenen verimlilik önlemleri talebi azaltmaya yardımcı olabilir.

Orta dönemde yenilenebilir enerjiler, enerji verimliliği ve enerji kaynağı olarak hidrojene yapılan sürekli yatırım Avrupa'nın fosil yakıtlara olan bağımlılığını azaltmaya yardımcı olabilir. Özellikle hidrojen, Avrupa'nın artan enerji talebi ve CO₂ emisyonlarına katkıda bulunan en hızlı büyüyen sektör olan ulaşım sektörüne yardımcı olabilir. Kaygı verici şekilde, bu eğilimin bundan sonraki on yıllarda da sürmesi beklenmektedir. Özellikle hava taşımacılığının 2000 ile 2030 arasında ulaşımındaki toplam payını iki katına çıkarması beklenmektedir.

AB, sera gazı azaltmaları için iddialı hedefler ve amaçlar belirleyerek bu konuda kararlı bir liderlik göstermiştir. Ayrıca, eylemsizliğin çok büyük bir risk anlamına geldiğini de kabul etmiştir. AÇA senaryoları tarafından önerildiği şekilde düşük karbon oranlı enerji kaynaklarına geçilmesi, tüketici için daha yüksek enerji faturaları anlamına gelecektir. Ancak, bu konuyu inceleyen bazı çalışmaların da göstermeye başladığı gibi, hiçbir şey yapmamanın da bir bedeli vardır. Bu çalışmalardan birinde 'karbonun sosyal maliyetinin' — atmosfere yayılan her ton karbonun küresel topluma maliyeti — ton başında 60 Euro olduğu belirtilmektedir. Diğer çalışmalarda çok daha yüksek maliyetler ortaya çıkmıştır. Farklı tahminler iklim, tarım, hava kalitesi, zararlılar, su kaynakları ve hastalıklar üzerindeki uzun dönem etkilere nasıl bir parasal değer verildiğine bağlıdır.

AB25'teki sera gazı emisyonlarının yaşadığımız ülkeye bağlı olarak kişi başına 5 ton ile 25 ton arasında karbon olduğunu (kişi başına 300 EUR veya kişi başına 1 500 EUR sosyal maliyete eşdeğer) olduğunu varsayarsak bu maliyetleri daha iyi değerlendirebiliriz. Bu da 2030 yılında düşük karbon oranlı bir ekonomi için kişi başına 45 Euro'luk ilave maliyetle karşılaştırıldığında, ikincisi dikkate değer ölçüde daha ucuzdur.

Daha sağlıklıız ama kirleticilere maruz kalma sürüyor

Avrupa, hava kirliliğinin pek çok biçimini azaltmakta önemli adımlar atmıştır. Özellikle, pek çok bölgedeki sisi ortadan kaldırmış ve asit yağmurlarını azaltmıştır. Ancak özellikle de, ince partikülatların yüksek konsantrasyonu ve yer seviyesinde ozon pek çok şehir ve etrafında sağlık sorunlarına yol açmaya devam etmektedir. Yer seviyesinde ozon, kırsal Avrupa'nın geniş bölgelerinde ekosistem sağlığı ve tarım ürünleri için de zararlıdır.

Emisyonlardaki azalmalara rağmen, bu kirleticilerin konsantrasyonları, genellikle mevcut hedeflerin üzerinde olmak üzere yüksek olmaya devam etmektedir. Bu konsantrasyonlara maruz kalma, daha

kısa ömür beklentisine yol açmakta, erken ölüme ve yaygın sağlık sorunlarına neden olmaktadır. Son on yılda kargo için %30 ve yolcular için de %20 oranında olmak üzere artan ulaşım hacmi, önemli teknolojik iyileştirmelerin emisyonlarda çok yüksek toplam azalmaya yol açmaması anlamına gelmiştir.

Avrupa yılda, 200 milyon iş gününü hava kirliliği ile bağlantılı hastalık nedeniyle kaybetmektedir. Ayrıca, OECD, Avrupalı küçük çocuklardaki ölüm ve hastalıkların %6,4'ünün açık havadaki kirlenmeden kaynaklı olduğunu tahmin etmektedir. Bu rakam yeni AB Üye Devletleri'nde çok daha yüksektir. 2005 Eylül ayında yayınlanan hava kirliliği için Tematik Stratejiyi belirleyen analizler mevcut mevzuatın tam uygulanması durumunda bile insan sağlığı ve ekosistemler üzerindeki önemli etkilerin süreceğini göstermiştir.

Hibridlerden hidrojen yakıtlı araçlara, ulaşım teknolojilerindeki iyileştirmelerin tümünün maruz kalmayı azaltmada rolleri olacaktır. Pek çok kentsel bölgede bütünsel ulaşım yaklaşımlarını arabayla ulaşımın yerine gerçek alternatifler olarak sunabilen kentsel planlama için de aynı şey söylenebilir.

Avrupa'nın vatandaşları ayrıca, yiyeceklerden ve mobilyalar, giysiler ve ev ürünleri dahil olmak üzere modern tüketim ürünlerinden kaynaklanan ve giderek artan bir kimyasal kirletici kokteyline de maruz kalmaktadırlar. Kimyasallar ile üreme organlarındaki kanserler (testis, prostat ve meme kanseri) ve çocuklardaki lösemi arasındaki bağlantı giderek daha fazla vurgulanmaktadır. Güçlü kanıtlar olmasa da insanların kan örnekleri ile çevrede kimyasal izlerinin her yerde bulunması kaygı uyandıran bir durumdur. Buna karşı birşeyler yapılabilir. Tarımda tehlikeli kimyasalların daha az kullanılması ve tüketim ürünlerinde daha düşük kalıntı oranları bu gibi kimyasal karışımlarının çok da iyi bilinmeyen etkilerini azaltmaya yardımcı olabilir.

Kirlenmeyi önleme işe yarıyor

Avrupa'nın atık suyunu temizlemek ve endüstriden kaynaklanan su kirletici atıkları azaltmak için önemli çabalar sarf edilmiştir. Ancak, kentsel atık su direktifi tam olarak uygulanana kadar hala yapılacak çok şey

vardır. Şimdiye kadar sağlanan ilerleme sermaye yatırımları ve gelişmiş arıtma biçimleriyle elde edilmiştir.

Gelecekle ilgili eğilimler, 2007'den itibaren AB yapısal ve birleşme fonlarının desteğiyle özellikle de AB10 ülkelerinde atık su kirliliğinde daha da azalma elde edileceğini göstermektedir. Son 20 yıldaki atık su arıtma politikalarından edinilen deneyimler, arıtma kapasitelerine yapılan yatırımın kirliliği kaynağında azaltmak üzere gerçekçi ekonomik teşviklerle bir araya geldiğinde bu kirliliği azaltmak için en maliyet etkin yöntemi sağladığını göstermektedir.

Avrupa Birliği, nitratlar direktifi gibi politikalar aracılığıyla tarımdan kaynaklanan kirlenmeyi azaltmaya çalışmıştır. Bu arada, su sektörü tarafından yapılan yatırımlar içme suyu kalitesini sağlamaya devam etmektedir. Organik ve mineral gübre ve pestisit kullanımından Avrupa'nın nehirleri ve yeraltı sularına sızma devam etmektedir. Bu gibi kimyasalların kullanımının AB15'te azalacağı beklenmekteyse de, tarım yoğunlaştıkça AB10'da mineral gübre kullanımının 2020 yılına kadar %35 artması beklenmektedir.

Toprağa sızan kirleticilerin nehirlerimize, göllerimize ve su kaynaklarımıza ulaşması on yıllar sürebildiğinden Avrupa'nın yeraltı suyu kalitesi ile ilgili sorunlar pek çok bölgede sürecektir. Özellikle uzun dönemde, tarım uygulamalarını değiştirme yoluyla önleme, temizlemeden daha maliyet etkindir.

Doğal kaynaklarımızı tüketme

Dünyanın balık stoklarının durumu doğal kaynakları aşırı kullanmanın ve ekosistemlerin işleyişine zarar vermenin tehlikelerini göstermektedir. Balık, son belli başlı yabancı besin kaynağıdır. Birleşmiş Milletler'in Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) dünyanın balık stoklarının %75'inde aşırı avlanma yapıldığını ve orkinos ile köpekbalığı gibi büyük avcılarının giderek azaldığını tahmin etmektedir.

Avrupa'nın stoklarının çoğunun tüketilmesiyle, Avrupa balıkçılık filosu iki taraflı anlaşmalar ve sübvansiyonların desteğiyle daha ileriye taşınmıştır. Bu filolar, üst düzey türlerden önemli tonajlarda avlanma yaparak 'besin zincirinde aşağıya doğru avlanmada' önemli bir rol oynamıştır. Bu da, pek çok ticari olarak önemli türü risk altında bırakmış ve ekosistem yapısını tehdit etmektedir.

Karada, Avrupa'nın kara alanının %18'inin Natura 2000 ağı kapsamında koruma altında alan olarak belirlenmesi ekosistemlerin sağlığı ve çeşitliliğine katkıda bulunacaktır. Yine de, Avrupa'nın kültürel mirasının önemli bir bölümünü oluşturan ve biyolojik çeşitlilik için vazgeçilmez bir ev olan Avrupa'nın doğası yaygın ve potansiyel olarak geri çevrilemez değişikliklere maruz kalmaktadır. Bu değişikliklerin hem türler hem de ekosistemin işleyişi üzerinde etkileri vardır.

1990'lar boyunca kıta çapında biyolojik çeşitlilik açısından habitatlar ve ekosistemlerde en büyük kayıplar funda, çalılık tundra ve sulak alan çamurluk, bataklık ve bataklıklarda olmuştur. Geriye kalan sulak alanların çoğu, kıyı alanlarındaki gelişmenin, ve nehir mühendisliği çalışmalarının kurbanı olmuştur. Benzer şekilde, bugün yakın geçmişe göre Avrupa'nın daha fazla bir alanı ağaçla kaplıysa da, pek çok ormanda eskiye göre daha yoğun olarak kesim yapılmaktadır.

Bu kayıpların, türler üzerinde de etkisi olmaktadır. Kritik yaban hayatı yaşama alanlarını korumak konusundaki Avrupa stratejisinin bir parçası olan koruma politikalarına rağmen, yerli memelilerin %42'si, kuşların %15'i, kelebeklerin %45'i, hem suda hem karada yaşayabilen canlıların %30'u, sürüngenlerin %45'i ve tatlı su balıklarının %52'si olmak üzere pek çok tür tükenmektedir.

Avrupa'nın toprağı, kıta çapında 300'den fazla belli başlı toprak türüyle benzersiz bir çeşitliliğe sahiptir. Kayıp toprağın yerine doğal süreçlerle belli bir sürenin sonunda yenisi gelebilse de, yalnızca birkaç santimetre yeni toprak üretmek için 50 yıla varan bir süre gerekmektedir. Toprak yenilenemez bir kaynak olarak değerlendirilmelidir. Toprağı tehdit eden pek

çok etken vardır — erozyon, mühürleme, kirlenme, tuzlanma. Bugüne kadar bunlar halledilmesi zor sorunlar olmuştur. Kentleşme, yoğun tarım ve sanayileşme/sanayinin kaldırılması konusunda Avrupa'da gelecekte gerçekleşmesi beklenen gelişmelerle birlikte zorluk teşkil etmeye devam etmeleri beklenmektedir.

Kıta çapında özellikle de ev kullanımı sektöründe olmak üzere su talebi artmaya devam etmektedir. Yeni üye devletlerde evlerdeki su kullanımının önümüzdeki on yılda %70 artması beklenmektedir. Su sıkıntısı işaretlerinin olduğu Güney Avrupa'da olmak üzere gıda tarım ürünlerinin sulanması için daha fazla su kullanılmaktadır. İklim değişiminin bu sorunu daha yaygın ve daha yoğun bir hale getirmesi beklenmektedir. Bol, güvenilir ve temiz su kaynaklarının uzun dönemdeki bulunabilirliği, özellikle de Akdeniz bölgesi civarında olmak üzere gelecekteki arazi kullanımı planlaması bağlamında daha da önem kazanacaktır.

Son on yılda Avrupa ekonomik büyümenin malzeme ve enerji kullanımından görece olarak ayrılmasını sağlamıştır. Ancak, mutlak kaynak kullanımı sabit kalmıştır. AB ülkeleri arasında malzeme yoğunluğu açısından 11 kg/Euro GSH ile 1 kg'dan az/Euro arasında değişen büyük farklar vardır. Bu farklar kısmen endüstri ile hizmet arasındaki ekonomik faaliyet dengesi ile açıklanabilir.

Yine de, Batı Avrupa'da kaynak ve enerji verimliliği yeni AB Üye Devletleri'nden ortalama dört kat daha yüksektir. Bu da AB15 ile AB10 arasında teknoloji aktarımı ve diğer önlemlerle daha fazla kaynak verimliliği sağlamak için önemli fırsatlar sağlamaktadır.

Bütünleşme, yenilik ve pazar reformu

AB'nin son 30 yıldaki başarılı çevre politikaları büyük ölçüde kolayca görülebilir bir nokta kaynağa odaklanmıştır. Bu sorunlar genellikle düzenlemeler ve teknolojik yeniliklerle çözülmüştür. Şimdi önümüzdeki

zorluk, kirlenmenin en yayılmış kaynaklarına katkıda bulunan ekonomik sektörler için uzun dönemli politikalar geliştirmek ve uygulamaya koymaktır. Anlamlı ilerleme için, vatandaşların geniş tabanlı desteğine sahip olan tutarlı, uzun dönemli ve buna rağmen esnek politikaların onlarca yıl boyunca uygulanması gerekecektir. Bu da etkili politika üretme için kamu bilgilendirme ve bilinçlendirme önlemlerinin giderek daha vazgeçilmez hale geleceği anlamına gelmektedir.

Etkili politikaların ayrıca, Avrupa'nın tüketicilerinde davranış değişikliklerini teşvik etmenin yanı sıra, özellikle de ulaşım, enerji ve tarım sektörlerini çevreye daha az zarar veren faaliyetlere odaklaması gerekmektedir. Daha fazla ekolojik verimliliği teşvik eden uzun dönemli kurumsal reform ve mali planlama bu tür faaliyetleri teşvik etmeye yarayabilir. Bunlar piyasa esaslı araçların kullanımıyla desteklenebilir. Örneğin, çevreye zarar veren sübvansiyonlardan üretim, enerji, ulaşım ve tarımda ekolojik yeniliklerin geliştirilmesine ve kullanımına destek vermeye geçmek daha sürdürülebilir ekonomik faaliyetlere doğru geçiş büyük ölçüde yardımcı olabilir.

Pek çok AB politikasında halen çevreyle ilgili hedefler bulunmakta olup, eylemleri ve davranışları örneğin, Ortak Tarım Politikası kapsamındaki gibi çevre hedeflerine uygun olacak şekilde teşvik etmek için önemli bütçeler kullanılmaktadır. Yine de, arazi kullanımından kaynaklanan değişikliklerin geniş niteliği düşünüldüğünde, dengeli bir arazi birleşmesi elde etmek için Avrupa örneğin, bölgesel kentsel ve ulaşım planlama ile AB yapısal ve birleşim fonlarının kullanımı arasında olabileceği gibi sektörler arasında daha fazla işbirliğinden faydalanabilir.

Ulaşım sektörü daha entegre yaklaşımların avantajlarını vurgulamak için iyi bir test vakası sağlar. Bu sektörde, çevre üzerinde etkisi olan pek çok birbiriyle bağlantılı itici güç ve baskı görmektedir. Bir yandan sektör, ozon öncülleri ve asitleştirici maddeler gibi hava kirleticilerin emisyonunda önemli azalmalar sağlamıştır. Ancak öte yandan, ulaşım talepleri (kargo ve yolcu), teknolojik iyileştirmeler ve daha katı düzenlemeler aracılığıyla enerjiyle bağlantılı emisyonlarda elde edilen

iyileştirmelerin üzerine çıkarken sera gazları artmaya devam etmektedir.

Kentsel gelişmeye paralel olarak ulaşım altyapısının arazi üzerinde üç yönlü bir katkısı olmuştur. İyi tarım arazilerinin tüketimine, toprağın giderek artan oranlarda mühürlenmesine ve Avrupa Birliği çapında habitatların parçalanmasına katkıda bulunmaktadır. Ayrıca, nüfusun büyük bir bölümünü yüksek gürültü düzeylerine maruz bırakmaktadır.

Kara ve hava yoluyla daha fazla hareketlilik konusunda artan iştahımız ulaşım sorunlarının şehir düzeyinden dünya çapına çevre/sürdürülebilirlik gündeminde en üst sıraya yükselmesine yol açmıştır. Bu da yerel kaygılardan (kentsel planlama ve tasarım) küresel zorluklara (sera gazları ve iklim değişikliği ulaşımı sarmalayan zorlukların geniş çeşitliliğini yansıtmaktadır.

Uzun dönemli daha bütünleşik eylemler önemli faydalar sağlamıştır. Benzinde vergilendirme piyasası esaslı araçlar aracılığıyla ekonomik teşviklerdeki uzun dönemli kaymaların etkililiğini göstermektedir. Amerikan ve Avrupa araç teknolojileri temelde aynıdır. Buna rağmen, %50 civarında olan Avrupa yakıt vergileri tüketici davranışında değişikliklere yol açmıştır. Teknolojilerin kullanılmasıyla ilgili politik baskıyla birlikte bu etkenler, son on yıllarda Avrupa arabalarını yakıt bakımından Amerikan eşdeğerlerinden neredeyse iki katı daha verimli kılmıştır. Çalışmalar, enerji fiyatlandırması konusunda benzer yaklaşımlarla enerji yoğunluğunda önemli tasarruflar elde edilebileceğini göstermektedir.

Ne yapabiliriz

Vergi reformu daha sürdürülebilir, daha sağlıklı bir çevreye katkıda bulunabilir. Vergi tabanını yavaş yavaş yatırım ve işgücü gibi 'iyi kaynakları' vergilendirmeden, kirlenme ve verimsiz kullanım gibi 'kötü kaynakları' vergilendirmeye kaydırma çevreye ilgili maliyetlerin hizmet ve ürün fiyatlarına dahil edilmesine yardımcı olacaktır. Bu da, daha gerçekçi piyasa fiyatı sinyalleri yaratacaktır.

Politika yapıcılar ayrıca, çevre ile vergilerin sosyal olarak adaletsiz olmamasını sağlamak için kuşatmalı önlemler tasarlayabilirler. Toplumun daha yoksul üyeleri genellikle gelirlerinin daha yüksek bir oranını gıda, su ve enerji gibi temel ihtiyaçlara harcarlar. Çalışmalar, elektrik vergilerinin özellikle yoksulları mağdur bıraktığını, öte yandan ulaşım vergilerinin genellikle özel ulaşım daha az erişimi olan yoksullar için iyi olduğunu ortaya koymuştur. Kirletme vergileri genel olarak sosyal gruplar arasındaki etkileri bakımından nötrdürler.

Tüketimden daha fazla ve işgücünden daha az gelir elde eden politikalar da hem azalan işgücü hem de yaşlanan topluma yanıt olarak daha geniş ve genişleyen bir vergi tabanı sağlayabilir.

Çevre Eylem Programı kapsamında geliştirilen yedi Tematik Strateji ile birlikte sektör bütünleştirme politikaları ve Avrupa Birliği'nin Sürdürülebilir Kalkınma Stratejisi'nin tümü de uzun dönemli planlamayı teşvik eder.

Uzun dönemli tutarlı politikalar, gezegenin doğal kaynaklarını kullanmanın artmakta ve gitgide daha fark edilir hale gelmekte olan maliyetlerini azaltmak için gerekli olacak teşviklerin mali araçlar, piyasa fiyatları ve vergilerden yeniden yapılandırılmasını teşvik edebilir. Ekolojik verimlilikte elde edilecek kazanç

Avrupa ekonomisinin rekabet gücünü iyileştirmeye de yardımcı olabilir. Avrupa'da daha iyi enerji ve kaynak üretkenlikleri ayrıca, Asya ve Güney Amerika'nın gelişmekte olan ekonomilerinin faydalandığı rekabet avantajlarını kısmen dengelemeye yardımcı olabilir.

Yine de, AB'nin tüm yönetim düzeylerinde politikaların etkili ve etkin bir şekilde uygulanmasına önemli engeller vardır. AÇA çalışmaları, kurumsal düzenin politikanın kendisinin tasarımı kadar önemli olabileceğini göstermiştir.

Son on yılda elde edilen çevreyle ilgili kazanımlara olan kamu desteği, Avrupa vatandaşlarının daha fazlasını da yapmaya hazır olduklarını gösteren 'Eurobarometer 2005' anketinde yansıtılmaktadır. Bu rapor, ekonomik kalkınmayı Dünya'nın taşıma kapasitesine paralel hale getirmek için hem hükümetler hem de vatandaşlar tarafından gerçekten de yapılacak çok şey olduğunu göstermektedir.

Avrupa daha akıllı, daha temiz, daha fazla rekabet gücü olan ve daha güvenli bir Avrupa toplumu yaratarak bu yolda liderlik yapmaya hazırdır. Bu gibi avantajlar, Avrupa'nın yaşam kalitesini nihai olarak belirleyen küresel ekolojik verimlilik ve adalette önemli iyileştirmeleri de teşvik eder.